

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél „ . . . 2 frt 50 kr.
Negyed „ . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:

bajai állami tanítóképzőben.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Náray Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Tóth Kálmán temetése.

Rövjök le kegyeletalónkat városunk nagy szülőjét, hazánk ihletett költője, érdekeink buzgó képviselője irányában, — kísérjük el őt emlékezetünkkel utolsó útjában, melyen szellemének porhüvelye oda zárándokolt, homét nincsen visszatérés.

F. hó 5-én sűrű néptömeg hullámzott a költő lipótutczai lakása előtt már 2 óraker, ki hozzá fert, még egyszer megtekintette a halottat. 3 óraker megérkeztek a gyászoló rokonok, búcsút vettek a drága halott hült tetemétől, mire a temetkezési egylet szolgálai a koporsót leszőgezték s az udvarra kivitték, melyet egészen megtöltött a gyászoló közönség. A rend fenntartására lovas és gyalog rendőrök voltak kirendelve.

A koporsót a rokonok koszorúin kívül a főhadnagy csakó és tisztai kard díszlé, mellette állottak sorban a honvédmenedékház hadastyánai.

A gyászoló közönség között majdnem teljes számmal láttuk egybegyűlve az Akadémia, Kisludytársaság, Petőfi-társaság és az irodalom más képviselőit. Több orsz. képviselő megjelent a vég-tisztességen. Ott voltak: Szapáry István gr. főispán, Károlyi István gr., Pauler Tivadar igazságügyminiszter, Zichy Jenő gr. Podmaniczky br. a nemzeti színház intendánsa, az Akadémia és Kisludytársaság részéről: Fraknói Vilmos, Gyulai Pál, Greguss Agost, Szász Károly, Deák Páras, Csily Gergely, Vámbéry, Beóthy Zolt. Vadnai Károly. Ott voltak továbbá Lauka Gusztáv, Erdődy Béla, Jókai Mór,

Hermann Ottó, Kármán L., Dániel, Verhovay Gyula, Hosztinszky János, Turgonyi Lajos, Mocsáry Lajos, Törs Kálmán, Péchy Jenő, Orbán Balazs, Helfly Ignác, Ráth Károly fopolgármester, Kamermayer polgármester, Gerlóczy, Kada alpolgármesterek, dr. Patrubány főorvos és több városi tanácsos, Falk Miksa, Urváry Lajos, ifju Ábrányi Kornél stb. ezenkívül a nemzeti és népszínház több tagja.

Damjanich Jánosné, Vadnainé, Fellekiné, Apáthyné. Kármán Lajosné s a költő számos hölgyismerőse szintén jelen voltak a gyászszertartáson.

Szilágyi Sándor ref. lelkész elmondván emelkedett szelleműl és áhitattól áthatott imáját, a koporsót kivitték az utcán álló gyászkoszóra, melyet egészen elborítottak a koszorúk, számra nézve 31. A számos koszorú közül, melyek ez alkalomra érkeztek a következőket jegyezzük ide:

Dr. Lőrinczy és neje Lonkay Ifigenia (virág, fekete szalaggal) Édes a pihenés felirattal; Petőfi-társaság Tóth Kálmánnak (babér, fekete-fehér szalaggal), a hírlapírók egyesülete „Tóth Kálmánnak“ (babér, nemzeti szalag), a Kisfaludy-társaság (babér, fekete szalag), a írók és művészek köre „Tóth Kálmánnak“ (babér, fehér szalaggal). Tóth Kálmán felejtethetlen barátjúnak Vadnay Károly és neje (virág, fehér szalaggal), Tóth Kálmánnak, a szerelem dalnokának (virág, fehér szalaggal), Simonffy Kálmántól, „Dicsős szülőttjének Baja városa“

(főher-kék szalaggal), „Hazai költőjének, a bajai nemzeti kaszinó (virág, fehér szalaggal), „Isten veled a Náday pár“ (elő virág cziprussal, fehér szalaggal); Helvey Laura (ugyanily koszorú); Kálmánnak Majthényi Flóra (virág, fehér szalaggal); Stehrernberg Ernő és neje, Viszontlátásig (virág, fehér szalaggal); Rákosi Jenő (elő kamélia és cziprus, fekete szalaggal); Tóth Kálmánnak Damjanich János özvegye (babér, fehér szalaggal); Tóth Kálmánnak, a jeles dramáirónak hálás emlékezetéül a nemzeti színház igazgatósága (babér, nemzeti szalaggal).

A bajai főgimnázium ifjúságának küldöttsége babér eser koszorút tett a koporsóra; fehér szalagján a következő felirattal: „Tóth Kálmánnak a bajai főgimnázium.

Az egyetemi olvasókör (babér, fehér szalaggal), a temetés rendező intézet; a bajai rokonok „Szeretett Kálmánnak“ (babér, fehér szalaggal). A magyar tudományos akadémia „Tóth Kálmánnak“ (babér, fehér szalaggal), Milassin Vilmos és neje „a jó barát“ (babér, fehér szalaggal), Horváth Bőske kisasszony Székesfehérvárról „a Gyöngyvirág története költőjének“ (borostyán és gyöngyvirág) a következő verssel: „Szíved szeretette halvány gyöngyvirágok gyöngyén himez-kes csendes álmodat.“ A Ferencz eszatorna társulat (babér és pálmá, fehér szalaggal); a nemzeti színház személyzete (óriási babér koszorú); a VI. kerületi állami reáliskola (virág, fehér

szalaggal) s végre a református főgimnázium (virág, fehér szalaggal).

A gyászmenet a Lipót- és kalap utcán át a keresési utra ért. A koporsót követte az elhunyt fia, Prémh József sógora és Berényi László barátja kíséretében; utána jöttek a többi rokonok és a bajai küldöttség: Allaga Imre, ifj. Cserba Ferencz, Polierman Bertalan, Scheibner főkapitány, Spitzer Simon, az említettek kívül beláthatlan néptömeg.

A nemzeti színház előtt megállt a gyászmenet s Paulay Ede drámai igazgató búcsúzott a szeretet halott porhüvelytől a nagy drámai sikert aratott írón kívül főleg az önzetlen szeretet emberét siratja benne.

A gyászmenet tovább haladt a népszínházig s itt Rákosi Jenő igazgató „e ház tarka munkáinak napszámossai nevében“ búcsúzott „egy nemes emlék, egy megdicsőült alak, egy darab nemzeti dicsőség, a magyar becsületnek része, része az örök erőnek, mely e haza fenntartásán titkon közreműnkál, — a magyar nemzet halhatatlanságának egy tündöklő tényezőjétől,“ — „jobb részét köszöntvén s itt marasztván, hogy virraszson munkánk felett.“

Ismét tovább hullámzott a menet s a keresési temetőbe érkezett, hol már annyi jeleseink nyughelye van. A fővárostól adományozott sírhely jobbra néhány lépésnyire van a kápolnától. Itt Komócsy József a „Petőfi társaság,“ a „Hírlapírók egyesülete“ és a „Magyar írók és művészek társaságának“ nevében búcsúzott el a költő földi maradványai-

TÁRCZA.

Ölve tartom . . .
— 1878. septemb. 30. —

Ölve tartom szende szép arám
S ő fonja karját nyakam körül,
És oly búvós mosolylyal néz rám.
Szívem majd szétreped, akként örül . . .
Állítsd meg Isten a napot;
Örök legyen e boldog állapot!

Ölve tartom szende szép arám.
Hő keble im hű keblemen pihen.
Piecizny, piros ajkát érinti szám
S elcsattan az édes csók sebtiben
Állítsd meg Isten a napot:
Örök legyen e boldog állapot!

Ölve tartom szende szép arám
S egymás vállára hajtjuk a fejünk;
A csendben a szívünk beszél csupán,
S örömkönyvvel megtelik szemünk.
Állítsd meg Isten a napot:
Örök legyen e boldog állapot!

(Erzsébetváros.)

Káplány Géza.

„Minden és semmi.“

Motto: „Drágább a bölcseség-nél és dicsőség-nél a kicsiny és ideiglenes boldogság.“
(Salamon pr. k. 10. 1.)

Miután ezen ő testamentomi bölcs mondatát Salamon mondá, bocsátassék meg nem, hogy e helyütt a szentírásból idézge-

tek. Egyébirán: egy hírlap, főleg mely egy tekintélyes vidék erkölcsi és anyagi érdekei fejlesztését tüzte ki nemes feladatánál, korántsem profán valami. S ha az volna is, nem megmondta-e szent Pál apostol: „Semmi sem tisztátalan magában véve, hanem csak aki valamit tisztátalannak tart, annak tisztátalan“, — és ugyanő: „Nem mondhatja a szem a kéznek: nem szorulok rád, — vagy a fő a lábának: nincs rátk szükségem“. Az ifjunak szüksége van a leányra Isten végzése szerint, a leánynak az ifjura. S hogy összejövén ne nézzenek azok bámuiva egymásra — teremté vala az Isten a muzsikás cigányt, azok a muzsikát, muzsika nemzé a tánczot stb. miként meg van írva a Mózes által írt teremtés könyvében. S pedig mily kevesen tudják, hogy mi a táncz eredete, én talán eléggé kimerítém (?) s most ez uralja a félévilágot. — A bál, a vigalmak idejét éljük, de jól van, legalább ezen is át esünk melőbb.

Sokrates, a híres bölcs sohsem örült annak, ha az idő szép s napos volt, mert nem tudta, mikor váltja fel a vihar, míg ha vihar volt, remélte, hogy nem mindig lesz vihar, hanem következik a szép idő. — Ha az ember az egyik bálba el nem megy, vigasztalja magát, hisz majd a következő bálon ugy is kipótolja az előbbit is.

Igy vagyunk, bár sokszor nehezünkre esik. Félre az ily gondolatokkal, adjuk át magunkat teljesen a közmondásnak, s kezdjük a referálást előlről. — Igen! De abban nem egyezünk meg melyik az első. — Melyik? — melyik is? — Azt hiszem a Blaháné esküvéje, — igen, ez érdekelni fog

mindenkit, csak az a kár, hogy még nem történt meg. — No de rebesgetik, hogy még talán e hó végén fog megtörténni. — Semmi sem bizonyos. — De ideje is, csak egy kicsit furcsa lesz a nevét újra változtatni a közönségnek, Kölesli Lujza, Blaha Kölesli Lujza, Zsoldos-Blaha-Kölesli Lujza, — Splényi-Zsoldos-Blaha-Kölesli Lujza. — Ez egyiknek egy kissé sok, — de hiszen azt már nála a közönség megszokta.

Először a midőn halottam, hogy Splényi ur a művésznőt nem engedti többé a színpadon fellépni, komolyan, sok más emberrel együtt, nehezteni kezdtem érte Splényi urra. — De később hallám; nem igaz, — akkor még irigylém tőle. — Ija! Ez is már természetünkben van! — „Az asszony szépsége megvidámítja a férj orcáját, — és az ember minden kívánsága felett kívántatja magát.“ így szól Jézus Sirák fia, — mely mondat lebeghetett talán Splényi ur előtt is. — „Aki asszonnyal bir, az a jólét alapját bírja“ mondja tovább innen tehát, nősilni kell, ha azt akarjuk, hogy jólétünk legyen.

Ez csak az esetben áll, ha a nő viszontszerelmét is bírjuk, — igen de mit kell cselekedni, hogy kedves feleségre tegyünk szert? — Ezt megírta Jób: Az ember munkára születik, — semmi sem új a nap alatt, s ime Jób mondatában benn van az ujjkor egész híres philosophiája, melyről szeretjük hirdetni, — hogy mi találjuk fel. — A bibliában az ujjkor philosophiája?

Igen! Én ismét Jóbbal felelek: Túrjetek, míg szólok, s igém után, ha tetszik, nevesetek. — Hát nincs e ez utóbbi mon-

dásban a parlamentini viták legelső elve kifejezve? Igen, s ez befolyonyult igazság, — mint ezt a nemrég erőbizonyítással megszavazott adó törvényjavaslat igazolja.

Blahánéről jut eszembe a népszínház legutóbbi darabja: „A sehonnai“ Gabányi Árpád népszínműve, mely egyáltalán: nem csinált semmiféle hatást. — A műnek bár eredeti eszméje van, — rendkívüli sok hibája van, s nagy szerepet játszik benne a véletlen s a költői erőszak, melynél fogva azt csinál szerepeivel, a mit akar. — Sokkal jobb e tekintetben a nemzeti színház két kis egy felvonásos vígjátéka. Almásy Tihamér: a „Rendelő óra“ és a „Két év múltán“ címűek melyek közül a Két év múltán cz. a legügyesebb kezekre vall, s a közönség általános tetszését megnyerte.

Szóljak még talán a jogász-, vagy az orvos-, avagy talán a kereskedelmi bárlól? melyek a főváros legnevezetesebb elite-bájljai, — elmondjam, hogy az elegancia a legnagyobb részben mind jelen volt? — Vagy talán a készülő bálokról beszéljek, — avagy az újonnan megjelent könyvekről? vagy zene-művekről? — melyek közül legjobban kívánok, a Palotásy Gyula által kiadott „Tiszamelléki csárdás“ mely a napokban hagyta el a sajtót? — Nem! Hanem befejezem tárczám, s rövid idő múltán tiszteltem teendem egy „rajzban“ s leguagyobb örömdöm gyanánt veszem, ha vele az én „kedves közönségemnek“ egy pár kellemes percet szerezhetek, — azonban rövid idő alatt ismét megjelenek a „Minden és semmi“ ben is.

Halmay Kázmér.

Három új koromban egy értelem volna a drámai szerkezet titkát, mint most ön; ha úgy tudtam volna a cselekvényesavarárs és mesealkotás csínját-bínját, mint most ön: már ezer darabot írtam volna. Színművét a legrövidebb idő alatt előadjuk.

A színműnek nem volt nagy sikere, valamint az akadémia által kitüntetett Egy királynőnek sem. Annál jobban sikerült Dobó Katicza. Az előadás után erről mondta Szigligeti:

— Ebből a daraból önnek balála után a fia is harmincz évig kap osztalékot.

A bőhozasos színmű csakugyan zajos tetszést aratott, kivált a vidéken: Kolozsvárott, Debreczenben és Szegeden.

*

Tóth Kálmán írói körökben, fekete kávé mellett nem egyszer tréfálózott azaz, hogy neki egyszerű bajai csizmadia-dramaturgiája van. Külön pecsétnyomót készítettett Baja város Ádám és Évájával, meg a derék, becsületes csizmadiai jelvényeivel s véleményét ezzel pésetté meg a fiatalabb írók által neki előleges bírálatra átnyújtott darabok felett. A csizmadiapecsétet Rákosi, Toldy és Dóczy is igénybe vették.

*

A milyen nagy pártfogásban részesítették Bolond Miskáját, annyi bajjal kellett küzdenie a katonai bíróságok ellen.

Tóth Kálmánt kétszer ítélte el a katonai törvényszék. A pereket mindig Pálffy Mór kormányzó indította, ki utonúfélen hirdette, hogy Tóth Kálmán mennyire rokonszenves ember, s hogy ő mennyire szereti. — Erre mondta aztán egyszer Deák Ferencz, hogy szereti ám, de csak úgy, mint a madarat — kalitkában.

P. N.

Vidéki levél.

Apatin, 1881. febr. 3.

Tekintetes szerkesztő ur!

Városunk lelkes kis közönsége ritka ünnepélynek volt tanuja tegnapi.

Városunk legnagyobb szülöttjét, nsgs Schmausz Endrét, volt képviselőjét, jelenleg Bácsmegeye alispánját bucsúztatta.

Eguedjt e szerkesztő ur, hogy ez ünnepélyt röviden leirjam. — Mintegy esti fél hatkor taraczk-lövés harsogta be a várost, mely jelt adott a gyülekezésre. Hatkor kivilágítottak csaknem az egész város, mire vezénylészói két lövés szolgált.

Nemsokára reá három lövés hallatszott s ekkor megindult a menet a legszebb rendben a templomutcán keresztül a szolgabírói hivatalhoz, s onnan a zombori utcán keresztül az ünnepelt lakása elé érkezett.

Alig állapodott itt meg a menet, rázendítette a dalárda a Hymnuszt s annak végeztével kezdődtek az üdvözlések. Először is Bodnár Imre, közigyöző, a választók nevében mondott istenhozzadót, biztosítván őt azoknak tiszteletéről és szeretetéről. Utána Reichl Péter itteni tekintélyes polgár bucsúzott el tőle a város nevében. Szép beszédben fölemlítette a számos egyület, mely városunkban virágzik, s melynek létesítőjeül nyg szolván csakis Schmausz urat lehet tekinteni. A szép szavakra könyves szemekkel válaszolt az ünnepelt derék férfi, s beszédét valódi szónoki ihlettség lengte át.

Az ezután következő jelenet a maga nemében páratlan, megható és lelkesítő volt. Wiederkehr József 3-ik elemi osztályu tanuló társai nevében erős hangon bucsúzott el a volt iskolászeki elnöktől, kifejezve azon reményüket, hogy önnagysága mint aispán is a régi iskola- és gyermek-barát marad. (Megemlitem, hogy e kis fiút apja 2 év előtt kivette az iskolából s csakis Schmausz ur unszolására járatta oda ismét.) Miután önnagysága a kis fiukhoz intézett köszönetét elmondotta, a szülőkhöz fordult azon öszinte kérelemmel, hogy gyermekeiket, akár önmegtagadás után is, részesítsék a kellő iskolázatásban.

A darabot megírta s átadta Szigligetinek. Ez nem fogadta jó kedvvel s a fiatal költő egész éjjel nem tudott aludni. De reggel alig 8 órákor Szigligeti kopogtatott be hozzá a drámával s így szólt:

Most elhangzott a szózat s egy küldöttég telkerte az ünnepellet, csatlakozzék a menethez, mit harsány éljenek s a Rákóczy viharos accordjai között teljesített is. Így azután a menet a transparentekkel ellátott s csillárokkal és lámpionokkal vakítóan világított uton elért a „Korona“ vendéglőig, hol az ünnepelt előtt a lövés- és tüzoltóegyletek, melyeknek zenekarai az ünnepélyességek alatt felváltva működtek, elhaladtak, mire a tömeg oszolni, az előkelő és vagyonosabb polgárok a „Korona“ tágas termeiben barátságos vacsorára gyülni kezdettek.

A 240 terítékű vacsora alatt megeredtek a toasztok. Szépen felköszöntötte az ünnepellet Szabadhegyi, mint a munka és érelyek példányát; Ertl a vidéki választók nevében, Ámon az apatini polgárság nevében. Erzéssel válaszolt ezekre Schmausz ur, ki a dalárdára is mondott köszöntőt. Sikerült szónoklatot tartott még Reichl, Ámon, Dr. Molnar István Lajos a „Bácska“ szerkesztője, Áldori, Kapetanovics, Badychich stb.

— z I. —

Szinészet.

Szombaton, február 5-én — „Kis menyecske“ Lecocq operettje került színre Peterdynével a czimszerepben; az előadás általán kifogástalan volt, közönség oly nagy számmal, hogy a külnben is szük helyiségben egy pár rosszul és esés is fordult elő, mik az előadást egy pillanatra megzavarták. — Fekete (San Carlo) mint rendszeren jól énekelt, de nem játszott, Csókáné (Beatrice) kicsiny szerepét kitünően betölté.

Vasárnap, 6-án a „Peleskei Nótárius“ adatott a czimszerepben Viharyval, ki a társulat egyik legképzettebb tagja, mint ezt e régi darab legkomikusabb alakjának kitünő alakításával is megmutatá. — Hegyi (Baczur Gazsi) szerepét helyesen vivé keresztül. — Csókáné és Peterdyné kis szerepükben teljesen beváltak.

Hétfőn, 7-én Tóth Kálmán elhunyt költőnk és városunk szülötte emlékére „Nők az alkotmányban“ került színre. — Az előadást gyász allegoria előzte meg, s utána Peterdyné énekelt egy pár dalt az elhunyt költő szerzeményeiből oly mély érzéssel, hogy a közönség tapsait méltán megérdemelte, s a „B. K.“ szerk. üzenetében érintett hiányt észre sem vettük. — Csókáné (Ika) gyönyörű szerepét igazi benső melegséggel és helyes felfogással alakítá; elismerés illeti még Szirmayné (Krisztina) és Tökés Emiliát, ez utóbbi kicsiny szerepében művésziileg játszott. — Vihary (Borbócs) Peterdy (Szlanakaményi) jó alakításiakkal szintén hozzájárultak az est sikeréhez, míg ezt a darab legjellemzőbb alakjának Bánfalvynak személyesítőjéről nem mondhatjuk.

Szerdán, 9-én — Scribe kitünő vigjátéka „Női Harcz“ adatott. — Az előadás egyike volt a legjobbakkal, a melyet az egész szini idényben láttunk. Csókáné, Tökés Emilia, Peterdy Vihary, teljes elismerést érdemelnek, s egyforma igyekezettel járultak az előadás teljes sikeréhez.

Csütörtökön, febr. 10-én Kocsis Irma jutalomjátékául, a „Trapezunti hercegnő“ operette, a jutalmazott mint Rafael herceggel, — megjelenésekor a közönség részéről melegen fogadtattott, sőt két koszorút és egy csokrot kapott; a k. a. játéka kifogástalan volt, kitünően énekelt, szóval Rafael herceg naiv szerepét elég jól betölté. — Peterdyné (Zanetta) ez este nem jól volt hangolva, a mennyiben hangjának fátyolozottságát csak néha sikerült leküzdenie. — Vihary (Gabriol) burlesk játékaival sokszor megnevetteté a közönséget, Peterdy (Kázmér herceg) kielégítőleg játszott.

Cató (Nr. 2.)

Külnfélék.

— Nsgs Latinovics Gábor orsz. képviselőnk, ki beteg atyja látogatására

jött Bajára, néhány nap óta körünkben időz. Örömmel értesülünk, hogy a képviselő ur derék édes atyjának súlyos baja jobbra fordult.

— A közvácsora, melyet a helybeli első négyület mult kedden, február 8-án rendezett, kitünően sikerült. Feszelen jó kedv tartotta együtt a társaságot, kivilágos kivirradtik. — Az elsőszésvességgél közölhetjük a tiszta jövedelmet is, mely 155 frt 57 krt tesz. Ez alkalommal felülfizetni sziveskedett özv. Latinovits István önnagysága 10 frtot és 25 font gyertyát, Latinovits Gábor orsz. képviselő ur 10 frtot.

— Tóth Kálmán emlékére mult hétfőn d. e. 11 órákor gyászisteni tisztelet tartatot a helybeli református egyház imaházában, mely a legválogottabb közönséggel zsufoltság megtelt.

— Nyilvános számadás. A bajai ipartársulat által a fellátandó ipar-iskola javára rendezett s sorshuzással egybekötött táncmulatságnak összes bevétele 569 frt 50 kr, melyből kiadás volt 199 frt 29 kr, így a tiszta jövedelem lett 370 frt 21 kr beleértve a Ferenczrendiek társháza s Kobelbrausch Tóbiás wrnak köszönettel fogadott utólagos 1—1 frtos felülfizetését. Ezenkívül még eddig fizetetlen sorsjegy van kiűnn 415, melyek árának az elnökségnek való lefizetésére a t. cz. érdeklettek egész tisztelettel jelkértnek. — Ezzel kapcsolatban kötelességünknek ismerjük megemlékezni a bajai takarékpénztár s a bajai kereskedelmi-é iparbank azon nemes határozatáról, melyeknek értelméhez képest évenként 100—100 frttal az ipar-iskola alapítkéjének gyarapításához hozzájárulni megkeskedtek. — Midőn fenti számadásunkat valamint az említett pénztintézetek hazafias határozatát nyilvánosságra hozzuk, kedves kötelességünknek ismerjük áldozatkészégükért egy a szives pártfogóknak és felülfizetőknak, mint az adományozó intézeteknek egyletünk s az összes iparosság nevében hálás, szivből fakadó köszönetünk nyilvánítani, kifejezést adván azon öszinte, forró óhajunknak, vajha az elvetett mag az iparos osztály minden rétegében termékeny talajra találna, s az iparos iskola áldásos működését mielőbb megkezdené. — Elismerésünket és köszönetünket fejezzük ki még azon egyéneknek is, kik a táncvirágalmat és sorsjáték rendezése körül buzgólkodni nemeskeblűek voltak. — Baján, az 1881. február 11-én tartott választmányi gyűléséből — honfui üdvözlettel: — Az elnökség.

— Örömmel értesítjük a m. t. színházbaráb közönséget, hogy a színházbaráb egyik leghetesebb, szorgalmasabb s nélkülözhetlenebb tagja: Vedress Gyula ur hosszabb ideig tartó s súlyos betegségből felgyógyult, s magát betegsége után először február 15-én, szerdán Dumas hatásos színművének: „Daniseffek“ Ossip hálás szerepében fogja bemutatni. Ajánljuk őt a n. é. közönség figyelmébe.

— A ma és holnap tartandó Bálintnapi orsz. vásár sikerére szomoru kilátás van. A hetek óta folyton tartó eső és sár nagyban megakadályozza a vidéki közönséget a részvételben. Különbben soknak is bizonyult már eddig Baján öt országos vásár.

— Nyilott virágok még folyton kaphatók jutányos áron a középzde kertjében.

— Főt. Dr. Haynald Lajos kalocsai bibornok-érsek Ur ö Eminenciája, a mint nagy örömmel értesülünk, a megyei elaggott papok nyu díjintézetének s a kalocsai kántortanító nyugdíjintézetnek küln-küln ismét 6t-6t ezer tehát összesen tíz ezer forintot méltóztatott legkegyesebben adományozni.

† A kalocsai kántortanító nyugdíjintézetrel egyuttal felemlítjük, hogy annak tökéje a fennebbi nagylelkű adományal mos

már közel 70 ezer forintra rugott. Midőn ő Eminenciája 1867-ben érseki székét elfoglalta, a nevezett intézetnek csak 20 ezer forintnyi tőkéje volt; 13 év lefolyása alatt maga a nagynevű bibornok-érsek 40 ezer ötszáz forinttal emelte azt. És e fejedelmi adomány daczára a nyugdíj-osztalék évenként alig vagy épen nem növekedik. Hogy mi ennek az oka? azt majd elmondjuk a jövő számban.

— *Is m e t t ű z. Ugy látszik, már állandó rovatot kell nyitnunk a gyakori tüzesetek telemlíthetősére. Egy idő óta nincs hét, melyben tüzeset elő ne adná magát. Az elmúlt hét egyik éjszakáján a katona-városban lévő Türr-féle szőlőprésház lett a lángok martaléka, hihetőleg gyújtogatás következtében.*

— *Beküldetett* „A bajai takarékpénztár“ XXXIII. évi zárszámadása 1880. december 31-én. Közöljük belőle a „Nyereség és Veszteség-Számlát“:

Ágier	508	frt 64
Szerelvényeknél avulás	92	„ 61
Kezelésre	8529	„ 47
Betét kamatok	62935	„ 67
Adóba	2158	„ 08
Mérlegre	23369	„ 59
	97594	frt 06

Fűtési házjóvedelem adólevonás után	4890	frt 84
Hitelegyleti kamatok	7885	„ 40
Magyar aranyjradék és értékpapírok szelvényei	818	„ 79
Kamatok számlája	83999	„ 03
	97594	frt 06

Pénztári forgalom: 7.341,861 frt 98 kr.
Osztalék egy részvényre 40 frt.

— *A kultuszminiszteriumnak* rendelete szerint a nőképezdek eddigi három éves évfolyama négyre nyújtatik, azonban a három évet megállapító törvény tiszteletben tartása mellett úgy, hogy a tanfolyam a tapasztalt szükségletek képest egy előkészítő évvel toldatik meg, anélkül, hogy akár az óraszám, akár a tanerő szaporíthatnák. Együttal szigoruan utasítja a tanfelügyelőséget, hogy a főlvételnél a kellő előképzettségén kívül még azt is komolyan tekintetbe vegye, vajon a jelentkező növendéktől elvárható e, hogy csakugyan a tanügy terén óhajtt állandóan működni? A tanképesítést illetőleg pedig azon módosítás rendelkezett el, hogy ezentul minden tanár csak a maga tárgyát illető képesítéskor szavaz! holott ez előtt minden tárgynál minden tanár szavazott.

— *Bács-Almászon* 8 év óta áll fenn népnevelési egyesület, melynek elnöke Roth Ignác ottani földbirtokos, ki legközelebb olyszert alapítványt tett, hogy évi 10 frtnyi ösztöndíjt adományoz azon németajkú egyleti tag fiának, ki a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tesz. Roth ur ez ösztöndíjnak megfelelő összeget állami értékpapírokban az ottani takarékpénztárban helyezte el. Az egyletnek 168, nagyobbára németajkú tagja van. Örömmel jegyeznék fel más községekben is hasonló tényeket.

— *A népszámlálás* eredménye megyénkben — Zombor, Szabadka, Ujvidék és Baja sz. kir. városok kivételével a következők:

Felső I. járásban	25062	férfi	25552	nő
II.	24100	„	24717	„
Közép I.	24020	„	24521	„
II.	18141	„	19203	„
Alsó I.	15723	„	16270	„
II.	15656	„	15890	„
III.	23293	„	24097	„
Telecska I.	22458	„	23190	„
II.	16925	„	17501	„
Tiszai I.	13856	„	13818	„
II.	24296	„	24677	„
Csajk I.	9329	„	9289	„
II.	9488	„	9656	„
Zenta város	10504	„	10649	„
Összesen	252851		259030	

Főösszeg 511881 lélek.
Az 1870. évi népszámlálás 499240 lélekszámot tüntet ki, tehát szaporodás 12641.

— *Szegeden* a népszámlálási adatok összeállításával teljesen elkészültek. Szeged lakossága a katonaságon kívül 73638 főből áll; 1870. óta, az 1879-iki katasztrófa daczára is 3429-czel szaporodott.

— *Mauthner Ődön* budapesti magyereskedő főirjegyke 1881 évre megjelent és kívánatra nevezett czég által mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik. Ez alkalommal megemlítjük, hogy ezen czég mely e szakmában Magyarországon az első, nemcsak belföldön örvend különös jó hírnek, hanem Német-, Orosz- és Franciaországban, sőt Észak-Amerikában is oly kedvező sikert nyújtottak magvai, hogy csakugyan igazoltak ama számos elismerő levelek, melyek e czéghez érkeznek. Nagy előnye e magüzetnek, hogy eredetinek hirdettek magvakat csakis tisztá eredeti valódi minőségben bocsát forgalomba, sohasem pedig olyanban, mely utántermelésből nyeretett, vagy utántermelt maggal van keverve.

— *Sajtohiba.* Lapunk mult számában a „Csarnok“ rovatban közölt költeménybe véletlenséggel folytán értelemzavaró hiba került, n. is az első stropha 2. és 4. sorának utolsó szavai fölcseréltek. Helyesen így kellett volna lennie:
a 2. sornak „Úgy, mint tán még nem női sző“,
a 4. „Milyennel egy kebel so tőre“.
A hibáért úgy a t. írónak, mint a n. é. olvasók szives elnézését kérjük.

Színházi játérend.

Vasárnap, 1881. febr. 13-án „Két drótos tót“ Kempelen népszínműve. Hétfőn „Vén bakancsos és fia a huszár“ Szigeti népszínműve. Kedden „Daniseflek“ Dumas S. remek színműve közkívánatra 2-or. Vedress Gyula hosszas betegsége utáni első fellépése. Szerda „Bebé“, mulattató vizjáték. Csütörtökön és pénteken szünet. Szombaton „Szép Helena“ Offenbach operettje. Vasárnap „Csizmadia mint kísértet“ népszínmű.

Csarnok. BORÚRA DERŰ.

— Elbeszélés —

..... r e től.

Derült idő volt. A hőmérő 12 foknyi hideget mutatott. De ez utóbbit figyelembe nem véve, csakis az előbbinek örvendünk: Örvendünk mondom, mert e napra kirándulást tervezünk egy közelfekvő mulató helyre. Minthogy a mulató helyet, melyet nyájas olvasóim engedelmével „Bimbónak“ kereszteltek, csak is nyáron látogatják, el voltunk rá készülve, hogy ott semmi enni-inni valót nem kapunk, vittünk tehát magunkkal sajtot és jóféle baranyai szőlőnedvet. Utunk hegyek között vezetett. Az ut nyáron pompás, minthogy faszorok között vezet, melyek hűsítő árnyékot vetnek, de nem oly pompás télen! Az utat fél lábnyi hó fedte, de ez nem volt akadály; ludorban mentünk egymás után, vigan danolva, hogy a hegyek is viszhangzottak beléje. Fél órai gyaloglás után kiértünk a faszorból és utunk a Duna mellett vezetett. A Dunán már több helyett megállt a jég, de voltak jégmentes helyek is, azon vadkacsák uszáltak. Ez aztán alkalmat adott a vadászatról beszélgetésre. Egyik nagyobb és jobb vadász akart lenni mint a másik. E vitakozás közt elértük végre célunkat.

A „Bimbó“ áll egy fő épületből, melyet a bérlő családja foglal el, két szobát kivéve, mely a „Bimbó“ tulajdonosának áll rendelkezésére. Van hozzá egy mellék épület a cselédség számára. Ezen két épület között terül el a kert, mely nyáron ugyan szép lehet, de most egészen hóval lévén beborítva, semmi föltűnéssel sem bírt. A kert egyik végén van a tánczterem, a melyben most csolnak-félék voltak. Bérlő uramat igen megleptük, s mentegette magát, hogy bizony egy meleg szobán kívül, nem igen állhat mással szolgálatunkra. Nekünk nem is kellett egyéb s kértük, hogy mentül előbb vezessen a szobába, mert már mindannyian úgy reszkettünk a nagy hidegtől, mint a kocsonya. Hej, de jól esett a meleg szobát még a baranyai! Fél óra alatt tökéletesen átmelegedtünk. Aztán daloltunk egyre,

másra. Midőn este-felé jól be voltunk „csodálkozva“, haza indultunk. Rosz volt az út kifelé is, de hát még hazafelé!

No de az ut leírásával nem akarom nyájas olvasóimat untatni, s azért áttérek arra, a miről tulajdonképen beszélni kívántam. Hogy mi kik voltunk, az jobb lesz, ha „sub rosa“ marad, csakis egyet árulok el közülünk s ez Málnay Győző. — Málnay Győző fiatal 22 éves ember. Szép, szőke, göndör haját közepén szétválasztva viseli. Arca fehér, feltűnően fehér. Szemei világos kékek. Termete közepeszerű magassága, karcu. Atyja, anyja régen elhunyt már, csakis egy nagybátyja él. Szegény Győzőnk nagyon szerencsétlen volt már, és sokat szenvedett daczára fiatal korának.

Mióta ismerem, ma láttam először vigan, ma hallottam először énekelni. Városkánkba, mint mondá, szórakozást jött keresni, melyet azonban fel nem talált.

Vacsorára hívott meg engem és egy pozsonyi barátomat. Az ut fáradalmai izletessé tevők a szerény vacsorát s mi azt mohón fogyasztottuk el. Vacsora alatt Győző barátunk ismét szokott buskomorságába esett, s mi hiába igyekeznék tréfáink és tréfás deák-kori kalandjaink elbeszélése által felvidítani. Végre látván, hogy beszédeink mitsem érnek, kértük őt, beszéljél el szomorúságának okát, s e kérésünket teljesíté is. De halljuk őt most magát:

Atyámra nem emlékezem, két évvel temették el anyám halála előtt. Midőn anyám meghalt, kicsi voltam még és nem tudtam, mit tesz egy anyát elveszteni. Sirtam, mert a többiek is sirtak. Testvéreim nem voltak.

(Vége köv.)

Sakktalány.

(Megfejtendő lógrás szerint. A kiindulási pont *-gal van jelölve.)

Krämer B.-től.

			lo	ma																
			ro	meg																
			e	gyar	vo	gi														
			lé	lyit	kis	Ká	Kit	nit												
			lá	kő	ha	lok	ré	ded	A	lek										
	vet	zánk	nyé	tem	kézt	vel	Gróf	lött	gyet	ság										
	vel,	ó	ni	re	zik	szü	szent	közt	dön	lé										
S	foly	mé	Ma	nek	só	gó	jé	szem	ka	e										
	gyar	Kis	nak	buz	ja	hang	haj	Mi	szi	e										
	lé	ból	zá	fi	tá	ve	a	so	fut	met!										
	ból,	sé	fe	ká	há	a	si	ve	ten	el										
	jobb	ről,	aty	ki	szi	pél	tár	ja	Mely	re										
	ri	sé	e	Hogy	ve	je	sen	ge	sze	röm										
	gyik	ját	nyos	les	ha	rel	dát	ő	káp	met,										
	ből:	nak	ver	sze	mely	hes	tás	me	ről.	za										
	*Á	„Oh	Pál	lá	za	mé	ráz	*												

Megfejtési határidő február hó 26-ig.

A megfejtők között 50 csinos levélpapírost és borítékot sorsolunk ki.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1881. február 9-én.

Buza	10,70
Zab	5,20
Bab	8,—
Arpa	6,30
Rosz	9,50
Köles	5,—
Kukorica	4,90

Az árak 100 kilogr. után.

Felelős szerkesztő:

Dr. BARTSCH SAMU.

Bérbeadás.

A rókus-utcában 51. sz. alatt lévő Harlikovits Benő-féle Iakház Szent-György naptól bérbeadandó.

Bővebb értesítés Harlikovits István urnál nyerhető.

